

Sáng đi học, trở về ăn cơm xong liền xách xích lô ch. Đ p xích lô tôi chi u tôi. Ăn cơm tôi xong liền lên xe đi tiếp. Tôi chỉ học buổi sáng, đ p xích lô tôi trở về sáng hôm sau luôn.

Tuần rồi, trên Tạp chí Thanh Niên, chúng ta có đ p làm quen với gương thành công đáng ca ngợi của bé bán thu c lá d o Việt Nam trở thành một nhà khoa học tài danh - M, Giáo sư - Tiến sĩ Tr ng Nguyễn Thành. Trong buổi tái ng hôm nay, Trà Mi hân hạnh k cho quý và các bạn nghe một cuộc phỏng vấn đặc biệt với k di u khác, một thí sinh niên độ p xích lô Việt Nam biến thành một khoa học gia nghiên cứu vật lý nguyên tử - M, Tiến sĩ Võ Tá Đ c.

Tiến sĩ Võ Tá Đ c lúc trẻ ở Bataan (Philippines) trước khi sang

Tiến sĩ Đ c hiện công tác tại Phòng thí nghiệm Quốc gia Los Alamos, một trong hai phòng thí nghiệm của Mỹ chuyên nghiên cứu chế tạo các loại vũ khí nguyên tử và là một trong các vị nghiên cứu đa ngành lớn nhất thế giới. Cuộc bé đ p xích lô Việt Nam ngày nào giờ đây đã góp công nghiên cứu sáng chế ra những máy móc, thiết bị dò tìm nguyên tử đang được công nhận để ngăn ngừa các hình thức vận chuyển nguyên tử bất hợp pháp vào biên giới Hoa Kỳ.

Là con trưởng trong gia đình 11 anh chị em, năm lên 14 tuổi, cuộc bé Võ Tá Đ c đã trở thành lao động chính trong nhà vì gia cảnh khó khăn. Ba mẹ làm thợ nề, nhưng do bệnh tật nên bố mất sức lao động. Mẹ Đ c thì buôn bán vặt vất vả qua ngày. Hàng ngày, sau giờ tan học, Đ c ăn vội cơm rồi cu c chiếc xe xích lô rong ru i khắp mọi góc phố - Tuy Hòa để kiếm tiền phụ cha mẹ nuôi 14 miệng ăn trong gia đình.

Tiến sĩ Đ c nhớ lại:

‘Sau bốn năm 1975, lúc đó tôi còn rất nhỏ đang học trung học, nhưng vì nhà nghèo quá, nên cũng phải giúp gia đình. Sáng đi học, trở về ăn cơm xong liền xách xích lô ch. Đ p xích lô tôi chi u tôi. Ăn cơm tôi xong liền lên xe đi tiếp. Tôi chỉ học buổi sáng, đ p xích lô tôi trở về sáng hôm sau luôn. Tôi đi đến đâu xích lô biến xe ngủ. Hàng ngày nghe tiếng xe đồ thì tôi nh d, ch y về nhà tắm rửa, thay quần áo đi học. Lúc đó tôi đâu có thời giờ học đâu, thỉnh thoảng khi rảnh, tôi ngồi trên xe xích lô y bài v ra làm chút chút v y thôi. Thế đó, tôi học rất d vì không có giờ học.’

5 năm trôi đi d m m a dài ngày cùng l ng trên chiếc xích lô đ p, vì c học hành của Đ c hoàn toàn sa sút, nên mẹ đã không thi đ i học. Đến năm 1981, ba Đ c c xoay sở tìm cách cho cu

theo một người bà con trong Nam đi vượt biên, và cũng từ đó, cuộc đời của bé nhập học ở bang Iowa sáng một ngã rẽ mới. Thời gian trong trại tị nạn cho đến một thời gian ba cho đi đến chính là giai đoạn bắt đầu của cuộc đời và cuộc sống, khi chàng thanh niên lam lũ, cần kiệm quý trọng chí phí đi đến, phải phải đi tìm thân bằng con đường học vấn.

Tiến sĩ Đốc cho biết:

"Vượt biên qua biển tôi thấy rất mệt mỏi, tôi cảm thấy như vậy là đây mình có cơ hội đi học, phát triển. Ngay từ lúc đó, tôi đã quyết định phải đi học hành cho thành tài. Còn học tiếng Anh ở Việt Nam, tôi không dám có một bước vì đi nhập học ở đây, học hành sao đến mà có một học cho thành công?"

Sau thời gian ở trại tị nạn, anh tiến sĩ Đốc và đến một gia đình ở bang Iowa như là con nuôi. Thành tích học tập của chàng trai nghèo ở Việt Nam bắt đầu tỏa sáng sau 1 năm rưỡi ở trại tị nạn trung học Mỹ.

Thông thường sinh viên ở Mỹ khi vào đời học phải trả học phí. Ngoài một số ít sinh viên xuất sắc nhận được học bổng, đa số phải vay từ các nguồn quỹ học bổng của chính phủ dành cho sinh viên. Thông thường, cuộc sống của bé nhập học ở bang Iowa tuy hòa thuận thời gian đầu học và cao học ở Mỹ không phải trả bất kỳ khoản tiền học phí nào, như vào thành tích lao động trí óc của anh. Năm học lớp 12, Đốc đoạt giải nhất môn thi khoa học cấp tiểu bang, mang lại cho cuộc sống học trò nghèo học bổng toàn phần cho suốt 4 năm học ở khoa vật lý trường đại học Bang Iowa. Tiến sĩ Đốc đi học, anh đi tham gia vào chương trình tị nạn sĩ chuyên ngành vật lý nguyên tử, và trong suốt thời gian cao học, anh liên tục nhận được các nguồn học bổng dành cho nghiên cứu sinh. Còn các khoản sinh hoạt phí khác anh trang trải từ thu nhập làm trợ giảng cho các vị giáo sư.

Tiến sĩ Đốc cho biết như sau khi đi tìm kiếm học bổng có đến một năm đã khuyến khích ông thêm say mê học tập, nên ông đã không dừng lại ở một mức độ học như đã định ban đầu:

'Mình đi học ráng học cho giỏi, lấy thật nhiều tiền để mau ra trường lấy bằng để làm kiếm tiền gửi về Việt Nam phụ gia đình. Nhưng từ lúc học xong đời học, tôi lấy thấy sức mình vẫn còn đi học tiếp được. Cho nên năm cuối đời học, tôi lấy tiền xin vào cao học. Tôi thấy vẫn đi học hành không khó lắm. Nếu mình chịu khó thì chuyện gì cũng vượt qua được hết. Mẹ là một người rất do và có cơ hội để mình nghĩ, ai có chí, thì có thể làm nên. Tôi nghĩ nếu không qua Mỹ mà còn ở Việt Nam thì giờ này chắc tôi cũng còn nhập học, không có cơ hội để phát triển thành tài. Nghĩa là phải có cơ hội nào đó để đi đến cho người ta có được để phát triển tài năng. Đến với tôi, cơ hội để đi đến là được qua Mỹ để rồi được phát triển đến óc. Ở Mỹ này tôi thấy nếu mình chịu khó học sẽ có cơ hội để đi đến cuối cùng mình đi lên. Còn ở Việt Nam, dù cũng có, nhưng cơ hội không được như vậy.'

Ai có nghĩ một nhà khoa học đang làm việc cho một phòng thí nghiệm nguyên tử tị nạn ở Mỹ xuất thân là một người nhập học ở bang Iowa. Đi tìm kiếm đi tìm kiếm đã xảy ra với Tiến sĩ Võ Tá Đốc thì cũng có thể xảy ra với các bạn, nhất là các bạn trẻ nghèo khó ở Việt Nam, nếu các bạn quý trọng tâm hồn đi tìm kiếm, cần cù chịu khó học tập để thay đổi số phận của mình.

Tiến sĩ Đốc nói: *'Một thông điệp tôi muốn nói với các bạn trẻ ở Việt Nam, nhất là các bạn nghèo, rằng nếu có ý chí sẽ vượt qua được những khó khăn. Nếu các bạn chịu khó đi tìm kiếm đích nào đó cho tương lai, cho cuộc sống của mình và ráng sống theo mục đích đó, thì sẽ thành'*

công.'

Cùng với thông điệp của tỉn sĩ Đ c, Tạp chí Thanh Niên xin chúc các b n thành công và luôn sẵn sàng gi i thí u câu chuy n thành công của các b n với quý thính gi của đài VOA ở khắp nơi trên th gi i. Quý thính gi muốn chia sẻ những câu chuy n thành công, xin email s phone vi@vietnamese@voanews.com

. Trà Mi mong đ c ghi nhận thêm nhiều g ng vất vả khó v n lên khác n a của ng i Việt b n ph ng đ g i t i các b n tr Việt Nam.

Tạp chí Thanh Niên mong đ c đón tiếp quý v và các b n trên làn sóng phát thanh của đài VOA trong chương trình 10 gi t i th sáu và chủ nhật hàng tuần cũng như trên trang web voatiengviet.com, trong phần Chuyên mục đ c bi t ngay trang chính. Trà Mi kính chào t m bi t quý thính gi .